

Wielkanoc u naszych braci prawosławnych

Wielkanoc prawosławna niezwykle bogata w formę i treść jest obchodzona w pierwszej niedzielę po pierwszej wiosennej pełni księżyca i przypada pomiędzy 4 kwietnia a 8 maja. W tym roku prawosławni świętują Wielkanoc 8 kwietnia.

To wielkie święto chrześcijańskie poprzedza Wielki Post. Ostatnia niedziela przed Wielkim Postem to tzw. niedziela przebaczenia. Zarówno w cerkwi, jak w rodzinach i wśród znajomych chrześcijanie proszą o przebaczenie za świadome lub nieświadome przewinienia tak, aby rozpocząć Wielki Post z czystym sercem.

Wielki Post jest bardzo surowy – przez 40 dni nie można spożywać mięsa, ani produktów zwierzęcych. Są tylko określone dni, kiedy można jeść ryby lub tłuszcze roślinne. Wstrzemięliwość od pokarmów ma pomóc wierzącym w skupieniu się na tym, co ważne dla duszy, aby dobrze przygotować się do Wielkanocy.

Całemu okresowi Wielkiego Postu towarzyszą odpowiednie modlitwy. W ciągu pierwszego tygodnia odmawia się Wielki Kanon Pokutny św. Andrzeja z Krety – jednego z wielkich świętych z pierwszych wieków chrześcijaństwa.

Szczególnie bogate są liturgie Wielkiego Tygodnia.

W Wielki Czwartek wspominajcie ostatnią wieczerzę i tajemnicę ustanowienia Eucharystii liturgia wzywa wiernych do oczyszczenia i przygotowania się do przyjęcia Komunii św. Czwartek ten w tradycji wschodniej nazywany jest „Czystym czwartkiem” w nawiązaniu do gestu umywania nóg apostołom przez Jezusa. Tradycyjnie robi się wtedy święte porządki.

W Wielki Piątek na znak śmierci Pana Jezusa na krzyżu w cerkwiach prawosławnych pojawia się Paszczenica. Jest to tkanina rozpięta na specjalnej ramie, na której przedstawione jest ciało zmarłego Chrystusa. Jest ona haftowana złotymi nićmi i ozdobiona pięknymi ornamentami. Symbolizuje całun, w który owinięte zostało ciało Pana Jezusa po śmierci na Krzyżu. W czasie liturgii wielkopostkowej przed Paszczenicą odprawia się przepiękne, głębokie nabożeństwo opamiętania Chrystusa. Pod koniec nabożeństwa odbywa się droga krzyżowa wokół cerkwi. Paszczenica niesiona jest na przódzie przez celebransów, a wierni ze śpiewem i zapalonymi świecami towarzyszą przeniesieniu Pana Jezusa do grobu, czemu towarzyszy bicie dzwonów. Symboliczne przechodzenie wiernych pod podniesioną w górę Paszczenicą u wejścia do cerkwi symbolizuje wejście wraz z Chrystusem w ciemność śmierci. Paszczenica umieszczana jest na środku cerkwi, a na niej leżą Ewangelia i wierni podchodzą, aby pokłonić się Chrystusowi złożonemu w grobie.

Wielka Sobota jest czasem ciszy i oczekiwania. W tym dniu święci się pokarmy. Wokół cerkwi ustawiane są stoły, na których pojawiają się ukraszone jajka, pascha oraz kulicze – symbol chleba.

Liturgia Wielkiej Nocy rozpoczyna się przed północą, kiedy to Paszczenica zostaje

przeniesiona na ołtarz i tam pozostaje do końca okresu wielkanocnego.

Uroczysta liturgia Zmartwychwstania rozpoczyna się o północy przy dźwięku dzwonów. Procesja wokół cerkwi, w czasie której rozbrzmiewają słowa „Zmartwychwstanie Twoje Chryste Zbawicielu wyśpiewują aniołowie na niebiosach i my także pragniemy śpiewać Ci tu na ziemi czystym sercem” ze słowami w rękach symbolizuje wyjście Kościoła na spotkanie Zmartwychwstałego Chrystusa. Procesja zatrzymuje się przed zamkniętymi drzwiami cerkwi jakby przed zamkniętym grobem Pańskim, dzwony milczą i trzy razy rozbrzmiewa radosny troparion wielkanocny: *„Chrystus Pan powstał z martwych, śmierci podeptał i błędym w grobach darował życie”. W czasie uroczystej liturgii kapłan wielokrotnie wychodzi przed ołtarz zmieniając barwę szat i wykrzykuje radośnie „Chrystus Zmartwychwstał!”, na co wierni głośnie chorem odpowiadają „Prawdziwie Zmartwychwstał!”.*

Tym radosnym okrzykiem pozdrawiają się wierni przez cały okres wielkanocny.

Agnieszka Nowak